

Judecătorii de instrucție ar putea activa după reguli noi

JUDECĂTORUL DE INSTRUCȚIE VA PUTEA FI NUMIT ÎN FUNCȚIE pe un mandat de trei ani, fără dreptul de a exercita două mandate consecutiv. Prevederea se conține într-un proiect de modificare a Legii privind organizarea judecătorească, aprobat de Guvern la 19 august a.c.

Potrivit documentului, judecătorul de instrucție va fi numit de Consiliul Superior al Magistraturii (CSM), la propunerea președintelui instanței de judecată. La această slujbă vor putea accede doar judecătorii cu o experiență în domeniu de cel puțin trei ani. Proiectul mai stipulează că până la începerea exercitării atribuțiilor, magistratul va urma cursuri de formare, în baza unui program special coordonat cu CSM.

O altă modificare prevede că judecătorii vor fi suspendați din funcție dacă obțin rezultate nesatisfăcătoare la evaluarea performanțelor sau în cazul în care colegiul disciplinar a propus eliberarea lor din funcție. Numirea și revocarea judecătorilor se va face prin decret prezidențial. Autorii proiectului propun ca judecătorii să fie suspendați din funcție în ziua în care a fost semnat actul de demisie. Astfel, aceștia nu vor mai putea activa până ce va fi emis decretul șefului statului, punând în pericol calitatea actului de justiție.

În prima jumătate a anului curent, în instanțele de fond și judecătoria Militară au fost examinate

22 de cauze penale

cu pronunțarea sentinței privind excesul de putere sau depășirea atribuțiilor de serviciu.

[Art.328 din Codul Penal al Republicii Moldova]

Un Cod mult mai restrictiv, dar fără încredere deplină că judecătorii vor fi mai integri

JUDECĂTORII TREBUIE SĂ EVITE localurile cu o reputație proastă, relațiile cu persoanele aflate în conflict cu legea, sunt obligați să declare conflictul de interese și să nu participe la evenimente politice. Acestea sunt câteva din prevederile incluse în Codul de Etică și de Conduită Profesională al Judecătorului, aprobat recent de Consiliul Superior al Magistraturii (CSM). În timp ce, conducerea CSM consideră că măsurile noi sunt mult mai restrictive și vor consolida integritatea judecătorilor, unii experți sunt de părere că despre rezultate importante se va putea vorbi doar când judecătorii vor fi sancționați dur pentru folosirea standardelor duble la aplicarea legii.

Codul nou, discutat și aprobat în cadrul Adunării Generale a Judecătorilor (AGJ), la 11 septembrie curent, include un set de principii și norme de comportament, pe care magistrații trebuie să le respecte în timpul exercitării atribuțiilor de serviciu și în afara acestora.

Judecătorul nu poate folosi statutul profesional în interes personal

În Cod se specifică faptul că judecătorul și membrii familiei lui nu pot folosi statutul profesional pentru obținerea unor beneficii materiale în scopuri personale, inclusiv în raport cu instituțiile publice și cele financiare, de exemplu, pentru obținerea unor credite, împrumuturi, granturi etc.

În Codul precedent judecătorii nu erau obligați să declare

Magistrații adoptă Codul de etică și de conduită profesională a judecătorului, în cadrul Adunării Generale a Judecătorilor.

conflictul de interese ce ar pune la îndoială independența și integritatea lor, iar în cel actual trebuie să facă acest lucru. Aceste circumstanțe îi vizează nu doar pe ei ci și membrii familiilor lor. Dacă apare o astfel de situație, judecătorul trebuie să renunțe la examinarea dosarului.

Atât în codul vechi, cât și în cel nou este interzisă activitatea politică a magistraților. Judecătorii nu au dreptul să fie membri de partid și să facă agitație politică. Activitatea antreprenorială este și ea interzisă, dar judecătorul poate să facă investiții financiare în diferite companii, dar să nu exercite funcții de conducere în sectorul comercial.

Președintele CSM, Victor Micu, a menționat că măsurile noi sunt mult mai restrictive și vor consolida integritatea judecătorilor. El a adăugat: „Funcția îl obligă pe judecător să se mențină în anumite

limite. Judecătorul trebuie să fie gata de critici și să aibă un comportament decent nu doar în cabinetul de serviciu sau în sala de ședințe, dar și în afara instanței judiciare”.

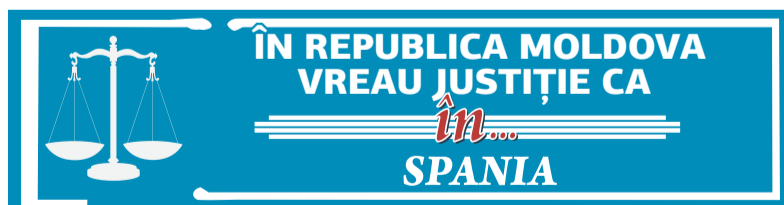
Experții în drept văd schimbarea pozitivă doar după ce judecătorii vor fi criticați și sancționați

Deși Codul are mai multe restricții pentru judecători, totuși documentul reglementează toleranță între magistrați. Documentul prevede că judecătorii trebuie să evite atât declarațiile critice în adresa colegilor, cât și acuzațiile de neprofesionalism. Cu această prevedere, însă, nu a fost de acord Teo Cârnaț, membru CSM. El a adresat câteva întrebări autorilor codului nou, dar care au rămas fără răspuns și susținere din partea colegilor: „Cine dacă nu judecătorul va povesti despre faptul că un coleg vine la lu-

cru în stare de ebrietate sau îmbrăcat murdar? Sau despre faptul că este corupt, sau că frecventează barurile într-o companie dubioasă?”

Unii experți în drept sunt de părere că acest cod nu va schimba opinia negativă a societății față de magistrați. Avocata Violeta Gașițoi a precizat următoarele: „Nici un cod deontologic nu va schimba percepția cetățenilor despre justiție. Percepția trebuie schimbată prin integritate. Vom avea judecători sută la sută integri, doar atunci când CSM va sancționa judecătorii pentru aplicarea standardelor duble la aplicarea legii, doar atunci când vor fi instituite precedente judiciare. Percepția trebuie schimbată nu prin legi, ci prin fapte concrete”.

Magistrații care nu vor respecta prevederile Codului, vor fi pedepsiți de către CSM, prin aplicarea sancțiilor disciplinare, inclusiv prin sistarea înainte de termen a mandatului de judecător.

LIVIA RUSNAC – AVOCATĂ JUNIOR LA FIRMA DE AVOCATURĂ “EVALÚA GROUP ABOGADOS&PARTNERS”, din orașul Valencia, Spania. Ea este originară din satul Păpăuți, raionul Rezina, dar activează și locuiește pe peninsula Iberică de opt ani.

În Spania, ședințele de judecată sunt publice, cu excepția cauzelor

în care sunt vizați minorii. Astfel, ședințele ținute de Instanța de Familie (cauze civile) și Tribunalul pentru Minori (cauze penale) sunt cu ușile închise.

La începutul fiecărei ședințe se anunță “audiere publică”, iar aceasta înseamnă că orice cetățean, orice persoană interesată, inclusiv jurnaliștii, au dreptul să intre în sala de judecată și să asiste la proces. Jurnaliștii beneficiază de un tratament special, li se pune

la dispoziție materiale relevante despre procesul de judecată, aceștia sunt considerați meseriași în sensul superior al cuvântului, deoarece informează corect, imparțial și operativ publicul larg.

În Spania, dreptul de a fi informat este o libertate fundamentală, consfințită în Constituția țării (articolul 20.1), de aceea toate litigiile, inclusiv cele în care sunt vizate autoritățile publice, cum ar fi deputații, senatorii, oricare alți politicieni, sunt făcute publice. În astfel de cazuri, mass-media este anunțată din timp despre locul și timpul desfășurării proceselor de judecată. După încheierea ședinței de judecată, presa este liberă să publice sau să difuzeze informația, dar să nu încalce drepturile

omului protejate de Constituție, cum ar fi dreptul la onoare, intimitate, imagine de sine și dreptul la protecția tineretului și a copilăriei și altele.

Sunt convinsă că și în Moldova poate fi obținut un grad înalt de transparență a sistemului judiciar, un pas important ar fi ca să avem o presă independentă, iar aceasta să aibă acces liber în sala de judecată, la diferite ședințe ale instituțiilor judiciare. Doar în așa mod societatea va putea beneficia de dreptul la informare, va putea să monitorizeze și să controleze activitatea și deciziile instituțiilor judiciare.

Responsabilă de pagină - Lilia Zaharia.

Foto: arhiva personală